

Jak powstaje ustawa? Senat

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Łukasz Rogojasz, *"Na mnie możecie zawsze liczyć". Jednak zamiast na Tuska opozycja powinna liczyć przede wszystkim na siebie [ANALIZA]*, dostępny w internecie: wiadomosci.gazeta.pl [dostęp 26.09.2019 r.].
- Źródło: Jerzy Pilczyński, *Senat zbędny czy potrzebny*, dostępny w internecie: archiwum.rp.pl [dostęp 25.09.2019 r.].

- Źródło: Polska Agencja Prasowa, *Senacka komisja budżetu i finansów za odrzuceniem poprawek do ustawy o zerowym PIT*, dostępny w internecie: podatki.gazetaprawna.pl [dostęp 26.09.2019 r.].
- Źródło: *Regulamin Senatu RP*, Warszawa 2015.

Senat RP – widok od strony ogrodu.

Źródło: Sławomir Kaczorek, licencja: CC BY-SA 3.0.

Podczas obchodów trzydziestej rocznicy czerwcowych wyborów 1989 r. były premier Donald Tusk zachęcał opozycję do walki o przejęcie izby wyższej polskiego parlamentu w jesiennych wyborach 2019 r. Nawiązywał do historycznego zwycięstwa „Solidarności” w kontraktowych wyborach trzydzieści lat wcześniej, kiedy ze względu na ustalenia okrągłostołowe niemożliwe było dla opozycji zdobycie większości sejmowej, jednak w całkowicie wolnych wyborach do senatu odniosła ona spektakularne zwycięstwo.

Dlaczego tak istotne mogłoby okazać się zwycięstwo opozycji w wyborach do izby wyższej? W jaki sposób mogłoby to wpłynąć na proces reform prowadzonych przez partię rządzącą, gdyby uzyskała ona przewagę jedynie w Sejmie RP?

Twoje cele

- Scharakteryzujesz etapy rozpatrywania ustawy w senacie.
- Rozważysz znaczenie prac nad ustawą w komisjach senatu.
- Przeanalizujesz różne efekty senackich prac nad ustawą.

Prace legislacyjne w senacie – ustawa zwykła

Data publikacji: 23-07-2019

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-107-19

Druk nr 3653
Warszawa, 11 lipca 2019 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,
na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Prawo farmaceutyczne.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Zdrowia.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA

Warszawa, dnia 23 lipca 2019 r.

Druk nr 1269

MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 84. posiedzeniu w dniu 19 lipca 2019 r. ustawę

o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne.

Z wyrazami szacunku

(-) Marek Kuchciński

Tak wyglądają tytułowe strony dokumentów procesu legislacyjnego, które trafiają na początku tego procesu do marszałka sejmu (inicjatywa ustawodawcza), a następnie, po ukończeniu prac w sejmie i uchwaleniu ustawy – do senatu. Na początku tego procesu mamy do czynienia z projektem ustawy. Kiedy projekt ustawy zamienia się w ustawę? Czy dzieje się tak dopiero wtedy, kiedy staje się on obowiązującym aktem prawnym?

Źródło: domena publiczna.

Ustawa zwykła uchwalona przez sejm przekazywana jest do senatu. Tryb postępowania z ustawą w senacie określony jest w Konstytucji RP i Regulaminie Senatu RP. Po otrzymaniu ustawy od marszałka sejmu, marszałek senatu kieruje ją do właściwej komisji senackiej (lub kilku takich komisji, jeśli ustawa dotyczy różnych obszarów). Komisja ma 18 dni na przeanalizowanie ustawy, opracowanie swojego stanowiska i przedstawienie go pozostałym senatorom na forum senatu w formie sprawozdania. W przypadku ustaw pilnych lub wykonujących prawo Unii Europejskiej marszałek może wyznaczyć inny termin zakończenia prac komisji.

Następnie senatorowie obradują nad ustawą, odbywa się debata i głosowanie, wskutek którego senat podejmuje uchwałę:

- o odrzuceniu ustawy w całości,
- o wniesieniu poprawek,
- o przyjęciu ustawy bez zmian.

Jeśli senat nie podejmie żadnej uchwały w sprawie ustawy w ciągu 30 dni (20 dni w przypadku ustawy budżetowej lub 14 w odniesieniu do ustaw w trybie pilnym), ustawę uznaje się za przyjętą w brzmieniu przyjętym przez sejm. W przypadku przyjęcia ustawy bez zmian kierowana jest ona za pośrednictwem marszałka sejmiku do Prezydenta RP do podpisu.

Jeśli senat odrzucił ustawę w całości lub zdecydował o wniesieniu poprawek, ustawa trafia z powrotem do sejmiku do ponownego rozpatrzenia ze stosowną informacją na temat uchwały podjętej przez senat. Odrzucenie ustawy przez senat albo poprawkę zaproponowaną przez senat uważa się za przyjęte, jeżeli sejm nie odrzuci ich **bezwzględną większością głosów** w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. W przypadku braku bezwzględnej większości w sejmie ustawa upada i nie staje się obowiązującym prawem. Jeśli posłom uda się bezwzględną większością głosów odrzucić senacki sprzeciw lub poprawki, ustawa kierowana jest do Prezydenta RP do podpisu.

Nieco odmienną procedurę przewidziano dla uchwalania ustawy budżetowej oraz ustawy o zmianie konstytucji – zagadnieniom tym poświęcono osobne materiały.

Słownik

kworum

minimalna liczba członków zgromadzenia, niezbędna do prowadzenia obrad lub podjęcia wiążących decyzji

koalicja wyborcza

porozumienie partii politycznych i organizacji związkowych zawierane w celu współdziałania lub współtworzenia list wyborczych

ustawa

akt normatywny o charakterze generalnym i abstrakcyjnym, powszechnie obowiązującym, uchwalany przez najwyższe organy państwowe, wyposażone we władzę ustawodawczą (sejm i senat)

wybory kontraktowe

wybory parlamentarne w Polsce w 1989 r. przeprowadzone, zgodnie z ustaleniami Okrągłego Stołu, z założeniem, że 65% miejsc w sejmie zagwarantowanych jest dla dotychczasowej ekipy rządzącej, 35% zaś do wolnych wyborów; wybory do senatu były całkowicie wolne

Schemat

Polecenie 1

Zapoznaj się ze schematem interaktywnym i wykonaj ćwiczenie.

Proces legislacyjny w Senacie RP

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Przeanalizuj schemat przedstawiający proces legislacyjny w Senacie RP. Poszukaj na stronie internetowej senatu przykładów ustaw uchwalanych w różnych wariantach przebiegu tego procesu: uchwalenia, odrzucenia w całości, wprowadzenia poprawek, beczynności w terminie 21 dni.

Uchwalenie

Odrzucenie w całości

Wprowadzenie poprawek

Bezczynność w terminie 21 dni

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Do marszałka senatu trafia ustawa. Wymień cztery możliwe scenariusze opisujące to, co może się z nią w senacie wydarzyć i jakie będzie to miało bezpośrednie konsekwencje.

1.

2.

3.

4.

Ćwiczenie 2

Dokończ zdanie.

Wprowadzoną przez senat poprawkę do ustawy uznaje się za przyjętą, o ile sejm nie odrzuci jej...

- ☐ większością $\frac{2}{3}$ głosów ustawowej liczby posłów.
- ☐ bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.
- ☐ zwykłą większością głosów.
- ☐ większością $\frac{3}{5}$ głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

Ćwiczenie 3

Wskaż, ile dni ma senat na rozpatrzenie ustawy. Wpisz właściwą liczbę obok rodzaju ustawy.

ustawa zwykła	ustawa o zmianie konstytucji	ustawa, której projekt został uznany za pilny	ustawa budżetowa

Ćwiczenie 4

Przeanalizuj dane statystyczne dotyczące prac Senatu RP pierwszych ośmiu kadencji i wykonaj polecenie.

Źródło: *Liczbowe zestawienie ustaw rozpatrzonych przez Senat w kadencjach I-VIII*, senat.gov.pl [online, dostęp: 18.03.2020].

Plik o rozmiarze 216.88 KB w języku polskim

Trzy kadencje, w których sejm skierował do senatu największą liczbę ustaw (IV, V i VII) to jednocześnie kadencje, w których odsetek ustaw, do których senat zgłosił poprawki, jest najwyższy. Wskaż, jaka może być przyczyna takiej zależności.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj zadanie.

((Jerzy Pilczyński

Senat zbędny czy potrzebny

W 1994 r., gdy trwały dyskusje nad kształtem nowej konstytucji, Jerzy Pilczyński tak relacjonował stanowisko lewicy dotyczące utrzymania w nowej konstytucji Senatu:

Opowiadając się za rezygnacją z Senatu, lewica wychodzi z założenia, że względy polityczne uzasadniające dość nieoczekiwanie uzgodnioną przy „okrągłym stole” restytucję tej izby już dawno zdezaktualizowały się. Senat niepotrzebnie więc dubluje izbę pierwszą, jaką jest Sejm.

Źródło: Jerzy Pilczyński, *Senat zbędny czy potrzebny*, dostępny w internecie: archiwum.rp.pl [dostęp 25.09.2019 r.].

Rozstrzygnij, czy w świetle przedstawionych danych teza o tym, że senat jedynie dubluje izbę pierwszą, okazała się słuszna. W uzasadnieniu odpowiedzi powołaj się na dane liczbowe z zestawienia z ćwiczenia 4.

Zapoznaj się z tekstem i wykonaj zadanie.

“ *Regulamin Senatu RP* ”

Art. 62

1. Uchwały komisji zapadają większością głosów w obecności co najmniej 1/3 jej członków.
2. Komisje mogą odbywać posiedzenia wspólne, którym przewodniczy jeden z przewodniczących tych komisji. Do posiedzeń wspólnych komisji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące posiedzeń komisji, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadku wspólnych obrad komisji podejmowanie uchwał wymaga obecności co najmniej 1/3 członków każdej z obradujących komisji.
4. Wnioskiem mniejszości komisji jest wniosek, który:
 - 1) był poddany pod głosowanie i uzyskał co najmniej 2 głosy poparcia, albo
 - 2) został wykluczony przez przyjęcie innego wniosku, ale uzyskał poparcie co najmniej 2 senatorów. (...)

Art. 63

1. W sprawach przekazanych komisji do rozpatrzenia przez Senat, Prezydium Senatu lub Marszałka Senatu komisja przedstawia sprawozdanie.

2. Wnioski nieprzyjęte przez komisję, na żądanie wnioskodawców, zamieszcza się w sprawozdaniu jako wnioski mniejszości. (...)

Źródło: Regulamin Senatu RP, Warszawa 2015.

((Polska Agencja Prasowa

Senacka komisja budżetu i finansów za odrzuceniem poprawek do ustawy o zerowym PIT

Senacka komisja budżetu i finansów publicznych opowiedziała się w piątek za przyjęciem bez poprawek ustawy o tzw. zerowym PIT osób do 26. roku życia. Komisja sprzeciwiła się wniesionej w trakcie debaty w Senacie poprawce Jana Rulewskiego wydłużającej okres ulgi do 30. roku życia. [Poparli ją jednak dwaj członkowie komisji – Leszek Czarnobaj i Kazimierz Kleina].

Źródło: Polska Agencja Prasowa, *Senacka komisja budżetu i finansów za odrzuceniem poprawek do ustawy o zerowym PIT*, dostępny w internecie: podatki.gazetaprawna.pl [dostęp 26.09.2019 r.].

1. Odpowiedz, jak nazywa się poprawkę do ustawy, której przykładem jest wniosek senatora Rulewskiego.

2. Wskaż, czy poprawka ta będzie, mimo sprzeciwu komisji, głosowana na posiedzeniu senatu.

Ćwiczenie 7

Uzupełnij tekst.

Uchwalona przez sejm ustawa jest przekazywana do senatu. Marszałek kieruje ją do właściwej , która w terminie nie dłuższym niż dni opracowuje swoje stanowisko i przedstawia je senatu w formie . Następnie ustawa jest przedmiotem senatu.

na forum

Senatu

30

Sejmu

18

15

komisji senackiej

sprawozdania

w komisji

uchwały

obrad

Ćwiczenie 8

Zapoznaj się z tabelą i wykonaj zadanie.

Oto wyniki głosowania nad pewną ustawą w senacie:

Stanowisko	Wyniki głosowania
Liczba głosujących	48
Głosowało za	41
Głosowało przeciw	1
Wstrzymało się od głosowania	6

Napisz, czy ustawa została przegłosowana. W uzasadnieniu odwołaj się do odpowiednich przepisów prawnych.

Dla nauczyciela

Autorka: Anna Rابيةga

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Jak powstaje ustawa? Senat

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres podstawowy i rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

4) przedstawia strukturę oraz organizację pracy Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (prezydium, komisje, kluby i koła; kworum, rodzaje większości) oraz status posła, w tym instytucje mandatu wolnego i immunitetu; wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Zgromadzenia Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Zakres rozszerzony

XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Uczeń:

3) porównuje ścieżkę legislacyjną wymaganą do zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tworzenia ustaw, ustawy budżetowej i projektów uznanych za pilne.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- charakteryzuje etapy rozpatrywania ustawy w senacie;
- rozważa znaczenie prac nad ustawą w komisjach senatu;

- analizuje różne efekty senackich prac nad ustawą.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm,
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- burza mózgów;
- rozwiązywanie ćwiczeń interaktywnych;
- analiza materiałów źródłowych;
- plakat.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Uczniowie zapoznają się z fragmentem artykułu Łukasza Rogojsza (materiały pomocnicze).
2. Burza mózgów: Dlaczego tak istotne mogłoby okazać się zwycięstwo opozycji w wyborach do izby wyższej? W jaki sposób mogłoby to wpłynąć na proces reform prowadzonych przez partię rządzącą, gdyby uzyskała ona przewagę jedynie w sejmie?
3. Przedstawienie tematu i celów zajęć.

Faza realizacyjna

1. Uczniowie analizują schemat interaktywny i rozwiązują ćwiczenia interaktywne 1–3 i 7. Po upływie wyznaczonego czasu chętnie/wybrane osoby odczytują swoje rozwiązania, a pozostali uczniowie weryfikują ich poprawność i w razie potrzeby uzupełniają odpowiedzi.

2. Ćwiczenia interaktywne 4–5 i 8. Uczniowie rozwiązują ćwiczenia w parach. Chętne/wybrane pary przedstawiają swoje rozwiązania, a pozostali uczniowie weryfikują i komentują ich poprawność.
3. Uczniowie w grupach sześciuosobowych przygotowują plakat wyborczy dla opozycji, którego celem jest przejęcie większości w senacie, aby zwiększyć wpływ na proces legislacyjny. Uczniowie powinni zadbać, by plakat w sposób klarowny wyjaśniał założoną strategię i zachęcał wyborców do głosowania. Mogą również umieścić na nim elementy graficzne, które wzmocnią przekaz.
4. Po upływie wyznaczonego czasu uczniowie wieszają swoje plakaty na ścianach klasy lub na tablicy (magnesy), a następnie wszyscy uczniowie oglądają powstałą w ten sposób galerię.

Faza podsumowująca

1. Powrót do pytania z początku lekcji – Dlaczego tak istotne mogłoby okazać się zwycięstwo opozycji w wyborach do izby wyższej? W jaki sposób mogłoby to wpłynąć na proces reform prowadzonych przez partię rządzącą, gdyby uzyskała ona przewagę jedynie w sejmie? Chętni/wybrani uczniowie uzupełniają wyjaśnienia.

Praca domowa:

Poszukaj informacji o losach wybranej ustawy i opisz, krok po kroku, jak procedowano ją w senacie.

Materiały pomocnicze:

Łukasz Rogojsz, „*Na mnie możecie zawsze liczyć*”. Jednak zamiast na Tuska opozycja powinna liczyć przede wszystkim na siebie [ANALIZA], wiadomosci.gazeta.pl.

Plik o rozmiarze 87.77 KB w języku polskim

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Schemat interaktywny uczniowie mogą wykorzystać do przeprowadzenia symulacji prac nad ustawą w senacie.